

انجق کندیسى صوايچنده اولاديغى
حيوانچىلارله نعبس ايلديگندن ودها
طوغرىسى حکمنه حيران اولماق محال
بولان جناب حق صرف حيوانات يره دن
اولان وانجق هوا ايله تنفس ايدن
حيواناته صو ديشده يشايه ييلكى دى او کرتمکه
مقدر اولديغى بزه کوسرتمک ايچون بيماره
اورمچكى بو صورته ياشامقده در .

بنه اورمچک ظن اولشان دىکر جنس
حيوانات دى واز ايسه ده انلر بشقه بزه
حاله يشارت اولدن بو بحشرک خارجنده
اورمچکر احوالتک انلله مطالعه اولته حق
جهت ينه شواجال ايتديگر جهتن عبارت
بولغله بولک ترکيباتى و سائره سى حقنده دى
تفصيلاته کيرشمک زياده در . (انتها)

(مشاهير فضلاى اسلاميه دن)

امام فخرالدين رازى حضرتلى

امام مشاراليه حضرتلر بنک اسم
و کنيه لرى محمد ابوبکر ابن ضياءالدين اولوب
ديار خراسانده الحاله هذه خرابه زار بولتان
(رى) شهرنده تولد ايتمشدر .

خلفاى عباسيه و بولردن بتخصيص
هارون رشيدک هميله شهر بغداد مشاهير
فضلاتک قاراکاهى اولزدن مقدم ذکر
اولتان رى شهرينک بجمع افاضل اولسايه
متعدد و متنوع مدرسه لردن ماعدا غايت
منتظم برده دار القنوتى وار ايدى .

امام مشاراليه حضرتلر بنک پدرى
شهر مذكورک خطيبى اولسوب

اشبو سياحت و مساحتنى تسهيل ايدر .
قطر بولونجىك خدمتى يالکر بولدن
عبارت دکلدر . کنديسى صوالته دى
طالديغى زمان اشبو بولونجى هب ياتنده
بولوب صويک قهرنده انک ايچنده کى هوايى
تنفس ايدر .

الک غريبى شوراسى که بو حيوانک
يوايسى صويک ديشده اولوب حالبو که
بووانک ايچى هواييله مملو بولغله صوايچنده
يشابان سائر حيوانلرکي صواييله تنفس
ايتميرک بنه هواييله تنفس ايدر .
يوايسنک شکلى و جسامتى بعينه برکوکرجين
يورطه سنک ياريسنه مشابه و مساوى وير
طاقم ايلکرله صويک ديشه مربوط وايکي به
تقسيم ايدلشدر . بر قسمى اورمچکک
يوقارودن طاشيديغى و کتوردیکی هوا ايله
صم صقى مملو اولوب انى محافظه ضمننده
قبوسى دى دائما قباليدر . دىکر قسمى
ايسه خانه سنک حوليسى دىک اولديغندن
او قسم هوا دن خالى و صوايله ماليدر .

اورمچک يوايسنه کيرديکى زمان اشبو
حوليده بولتان صوبى خارجه دفع و تبعيد
ايدرک قبوسنى قبار بعده هوا ايله مملو اولان
اوطه سنک قبوسنى اچوب بو صورته هوا
يى صويه قارشدير مقسرين يوايسنه کير
ذوقنه باقار . انجق نه قدر اولسه صو
ايچنده هوايى محافظه قولاي بر ايش
اولديغندن هوا بريادن تناقص ايتدکجه
اوده دىکر طرفدن طاشيوب اكمال ايلر .
(آ مبارک حيوان ! بو قدر زحمت
قاتلانه جفکه چيقوب ده خلق کي يريوزنده
بشاسهک آ ؟ ...)

حضرت امام مشارالهی اول امر ده کندسی
نجسار اولق اوزره یشدیرمکه چالیشور
ایدیسه ده چوق فوق العاده ذکا و فطانتدن
ناشی اله آوجه صیغار برشی اولدیغندن
هنوز محله مکتبده ایکن موسیقیه هوس
ایدرك غلبه ذکا دن عبارت بولنان
خرچنلغنی نود و طنزوره کچور ایدی .
یکرمی یاشنه وارنجیه دکن علوم
و فنون دن و حکمیات و نقلیات دن هیچ بر بهره
سی یوغیدی دیر . اول سندن صکره ایدی که
قهوه لده خلق کندی طنزورنک نعمتده
حصص سمع اعتبار ایدک لری ائتاده او
دخی بعض علمائک مباحثه عالیه حکیمه سنه
قولا ق مسافری اولش و او کوندن بدآ ایلله
بر باندن فن موسیقیسنده دوام ایدرك دیگر
طرفدن دخی تحصیل کالاته صرف مقدور
ایمکه باشلامشدر .

او عصرده فنون حکیمه ریاضیات
و حکمت طبیعییه و هبنت و تاریخ طبیعی
و اخلاق و سائر هن عبارت اولوب خصوص
صیله ری شهری دار الفنون فی طبابت
طلبه سنه فنون مذکوره بی مطلقا تعلیم
و تدریس ایدر ایدی .

فخرالدین رازی بعض مدرسه لده
بالتحصیل دار الفنونده دخی تحصیلی اکیال
ایلد کدن صکره (کندیسنک ترجمه حالنی یازان
بعض محررلک جرح و تکذیبندن قطع نظر)
او عصرده تکمیل تحصیل ایدن طلبه چیقوب
ممالک بعیده بی سیر و سیاحت و کندی
کندیلرینه دخی بر طاقم تدقیقاتله امرار
وقت ایلد ک لری مثلاً امام حضرتلری ده

سوریه و مصر و حتی اندلسه (یعنی اسپانیا)
نیایه قدر سیاحت و پرورش و اسپانیان
عودتله ینسه مصر و سوریه دن کچوب
بغداد شهرنده اختیار اقامت ایلشیدی .
بو صرده هارون رشید بر چوق
علمای بنامی بغداده جلب و جمعه فنون
موجوده نک درجه سز رقیانته همت ایتکده
بولندیغندن امام رزای حضرتلری محررات
حکیمه سنک رغبت عمومیه به مظهریتنی
کوره رک سعادت مادیه و معنویه بی بغدادده
قله صدارتلقده بولوب تحریر و تألیفه
باشلادی .

بر مدت بو صورتله خدمت و او زمان
بغدادده بولنان کتبخانه جسیم و کیمیا خانه
و رصد خانه و باخصوص سرای هارونده
بولنان عظیم بر دیوانخانه علمای موجوده به
جمعیتکاه اولدیغندن حضرت امام اشبو
جمعیتلره دخی مواظبت و بر قایم مباحثه ده
قابلیت فوق العاده سنی اثبات ایلد کدن
صکره طرف خلیفدن بغداد خسته خانه
ککیرینه سر طبیب نصب ایلدیدی که
عصرنده موجود اطباءک سرآمدی صحیحاً
مشارالیه حضرتلری اولمغله مأموریت
مذکوره نک کندیسنه و کندیسنک دخی
مأموریت مذکوره به لیاقتی عموم طرفدن
تسلیم ایلشیدی .

تحریر و تألیفه بر کره مبتلا اولان آدمک
اندن بر ده قورقوله بطبی محال برشی
اولوب امام فخرالدین رزای دخی بر باندن
سر طبابت خدمتی ایفا و دیگر طرفدن
ینه تألیفاتله اشتغال ایدرك بر چوق کتابلر

ایده جگنی او میزاید . سنک کتابک ایچون
بیک التون ویرمیشدم . مکر سنک مکافاتک
او دکل اعش بو اعش « دبه کتانی باشنه
اورمغه باشلامش اولدیغندن بو حال
حضرت امامک ~~کوزلرینه~~ فتالی
کتورمشدر .

واقعا امام رازی حضرت تلی منصورک
نزدند کوزلر بر کیمیا خانه انشا و تهیه ایلمش
ولک چوق کشفیاته دخی مظهر اولمشیدی .
انجیق مشارالیه حضرت تلی سنک ترجمه حالی
یازان سائر محررلر بر منوال محرر روایتی بتون
بتون رد ایتمکده واکر محرر روایت
مذکوریه بی بشقه بر پردن المش ایسه مطلقا
امام فخر رازی سنک فضل وکالتی چکه میانلرک
اختراع اوزرینه واصل سمع اطلاعی اولدیغنی
درمیان ایلمکده بولتمشلردر . بو ایسه
استغراب اولته جق بر حال دکلدر . زیرا
امام فخرالدین رازی اشاعیده کور یله جکی
وجهله اخر عمرنده یک بیوک بر سفالنه
دوچار اولمش ووقبله فضل وکالتیه مغرور
اولوبده مشارالیه حضرت تلی سنک کالی
مواجهه سنده عادتا بحجوب فالان بر طاقم
یادکارلر اوزمان اوج المغه باشلامش
اولدقلرندن اخذ ثار بولنده بویله بر روایت
اختراع ایده بطلری استغراب دکل استکشار
بیله ایله جک بر ماده دکلدر .

حضرت امام فخرالدین هر کتابشده
بازدیغنی شیلری مطلقا و بهمه حال کندی
تجارب فعلیه سی اوزرینه یازوب صکره دن
علیاتی اجرا ایده میه جکی خصوصاته
التفات بیله ایتمدیکندن منصور بر منوال

دهانازمش ایسه ده صکره لری آرزوی وطن
کندیسنی خراسان جائینه دعوت ایتمکده
باشلامغه قاقوب اوزمان خراسانده حکو-
مت ایدن منصورک نزدینه کیش و تألیف
و تکمیل ایلمدیکی بر کیمیا ~~کتابینی~~ لدی
التقدیم منصورک مظهر التفاتی اوله رق یک
التون احسانه دخی نائل اولمشیدی .

این خلکان بو ایله بر حکایه تغیر
ایدر که اگر چه عدم صحی درکار ایسه ده
محضا عدم صحنی کوسترمک ایچون یسه
درجی فایده دن خالی کور یله مدی . شو-
یله که :

ذکر اولتان کیمیا کتابینی حضور
منصوره بالتقدیم بیک التوفی الدینی زمان
منصور « یازدیغکز کتابک یک چوق مبا-
حت غریبه بی شامل اولدیغنی درکاردر .
انجیق بونده حکایه ایتمدیککز غرائب کیمو-
یه بی بکا عملا دخی کوستمکز اقتضا ایدر
تا که کیفیت وجدانده تحقق وتعیین ایسون»
دیمسه حضرت امام « افندم تحلیلات
کیمویه ایچون لزومی اولان آلات و ادواتی
تدارک پیوردقدن صکره هم سنیه کزله حکم
فرمانگری برینه کتورمک ایشدن بیله
درکلدر « دیمش و بونک اوزرینه نه کبی
آلات و ادوات و اجزا لازم ایسه ینه کندی
معرفتیله تدارک ایلمسی حقنده طرف
منصوردن الدینی امر اوزرینه لوازماتی
باتهیه کتابنده یازدیغنی خصوصاتک عملیاتی
دخی کوسترمکه باشلابوده فصلسه موفق
اوله منجه منصور غضبله رق « بن سنک
کبی بر فاضلک حیل و خدعه بی قبول

محرر جرأت ایلدیکی رزالتہ قطعاً و قاطبہ
محل ویریلہ من .

اوت . امام رازی علت عماہ دخی
مبتلا اولمشیدی . انجق بو علت کندیسنه
منصورك معامله ضریریه سندن کلامشیدی
محضا کتب یونانیہی و سایر آثار حکمیہی
کثرت مطالعہ ایلہ برابر امور تحریریه
ایلہ دخی پک زیاده مشغولیندن نشأت
ایلمشیدی .

ابو الفرج عطفله حکایہ ایدرلر که :
امام رازی علت عماہ دوچار اولدیغی
زمان نزدیسنه بر کمال جلب ایدر و کمال
کوزنده کی علتک ماهیت و کیفیتنی
اکلا دیغندن بختله همان عملیات جراحیہ
مباشرت فلسفی تکلیف ایلر . حضرت
امام کمالک تکلیفی مستهزیه بر خنده ایلہ
بالقبول فقط اول امرده علم تشریح نظرندہ
کوزک ماهیتنه و صورت ترکیب و تشکله
دار معلومات و بر مبنی کمالدن طلب
ایتمکله حریف اظهار عجز ایدنجه « سن

هنوز کوزنه دیمک اولدیغنی بیور اعمشک
بیطدیکک بریشی فصل تداوی ایدہ جکسک؟
براق ! براق ! شمیدی به قدر دنیا
وما فیہایک دقیق نقطه لرینہ وارنجه به
قدر تماشا ایتدم . حتی بوتدقیق و تماشاادن
بقدم اوصاندم بیله . بوندن صکره
کورمسمده اولور . کورمز ایسمه بلکه
قلبم دها زیاده راحت ایدر ، دیه حریفی
طرد ایتمشدر .

امامک تماشا یی عالدن بقدیغی اوصانیدیغی
حقندہ بر مثال محرر سوز سولش اولسنی

بعض مورخلر قبول ایدہ مامشلر و کندیسبی
حرمت عامه به مظهر و ثروت و سعادت
قرائنغه موفق بر ذات اولدیغندن بختله
بو یله دیبان بقاجق و اوصانه جق قدر
یأس کتورمسنه محل و یرہ مامشاردر .
فقط صدق و صحت بونلرده دکلدر .

طوغریلمی سوزلرینک روشنن اکلا شیلان
مورخلرک روایتہ کوره امام حضرتلری
اکرچه پک چوق ثروت قرائمش بر ذات
ایسده اوزون اوزون سیاحتلره و نهایتسز
کتاب مباحثه سنه و درلو درلو عملیات
کیمیوه اجراسته کفایت ایدہ جک قدر اچہ
بواه مدیغندن طولانی پک چوق زمانلر
دخون اولمش و « یارب ! بکا بو قدر
مراقی بو قدر استعدادی و یردک باری
ارزولرمی برینہ کتوره جک و سعت حال
دخی احسان ایت والا یا بو مراقی و باخود
جامی الده بنی قورتار ، بوللوشکایت
ایتدیکی دخی وقوع بولمشدر .

حتی ابو الفرج شونی دخی حکایہ
ایدرکه :

امام رازی علیل اولدقدن صکره پک
زیاده صقندی به دوشوب بو ائشاده
احباسندن بریسی لطیفه طریزه کندیسنه
شو سوزلری سویلردی . « سن اوج بیوک
علمده مهارت کامله دعوا ایدرک . مکر
اک جاهل ادم سن اعمشسک زوجہ کی
تطلیق ایتدیگک زمان نکاح و نفقه اوله رق
اون التونی بولوب یرہ مدک . حبسلره
قدر کتدک سنک کییا کرلکک نه به برادی؟
انجامکار کوزرک علیل اولدی . سنک

طباستك نهيه برادی ؟ علم هیئتده دخی
مهارت دعوالیدردك . الله یلور ائنده
بهره حقیقه كه نه دن عبارت ایدی ؟
بن اولسه ایدم بوبله بر اطفیه شو
جوابی ویر ایدم :

دنیاه كلكدن مقصد یالكر صحت
وجودیغری محافظه همتله فریح فخور
یشامقدن عبارت ایسه بن اكاسار موفق
اولانركی و بلكه ده زیاذه سیله موفق
اولوردم . زیراذاتاهرم و مایه موجود
اولدیغدن ایشك ایچنه برده شارلاتانلق
فاتق لازم كلنجه شمیدی درجه ملك بش
اون قات فوقنده كورینور ایدم . مداهنه
وعرض خلوص خصوصنده دخی اقتدارم
حسیله سائرله البته تفوق ایدر و بنابرین
ثروت صورتك خزینه سی كندی الرنده
بولتان ذواته جمله دن ابی چاتاردم .
مقصدم یالكر راحت یشامقدن عبارت
اولدیغی جهته بشقه هیچ برشی دوشونیه رك
ایمه كچن ایچنه او بولده حسن استعمال
ایله بنده خزینه فراوانه مالك اولوردم .
انجیق بن مقتضای انسانیتی بوندن عارت
یتدم . كندم ده اقتدار كوردم . اسلامیتك
مدار فخری اوله بیله جكمی اكلام .
اسلامیت بئله بحق افتخار ایده بلسون دیه
ایمه كچن باره بی بوغازمدن كسه رك اكال
كالات ضمتنده سیاحت یتدم . كتاب
الدم . كوززم كور اولنجده یه قدر كتاب
اوقودم كتاب یازدم . شمعی قاریمه
اولان بورجی تأدیه ایچون اون التون
بوله عبور ایسم بن اوتاتم ملت اسلام

اوتانسون . چونكه بن بكا دوشن
وظیفه بی ایضا یتدم . حالو كه او ملت
كندیسته دوشن وظیفه بی ایضا ایتمش
دیمكدر -

حضرت امامك فقر و ضرورتی و بنا
برین مسكنت و سفالتی آخر عمرنده بز
درجه یه وارمش ایدی كه دوستلری ارتق
اطیفه بی دخی بر طرف ایدرك عادتا ذل
سؤالی ارتكاب درجه سته قدر وارمش
اولان او ذات مكرم و معرزه نقدأ وماده
اعانه رد بولورلر ایدی .

ایشه او وجود ایدر بوبله بر طاقم
ائده كدر ایچنده بولندیغی و سكسان باشی
تجاوز ایلدیكی حالده ترك دغدغه عالم فنا
ایدر كیدر .

حضرت امامك الكیوك مزیتی كتاب
اوقومقدن و یازی یازمقدن اصلا بقیوب
واوصایموب تجارب و عملیات كیمیه بی
ورصدی كندیسته بشقه جهه بر اكلیجه اتخاذ
ایتمش اولسی قضیه سی ایدی .

اكرچه اختصاصی فنون طبیه یه ایدی .
انجیق علوم شرعیه و هیئت و ریاضیاتده و فلسفه ده
دخی ید طولاسی اولوب یازدیغی كتابلرك
مجموعی ایكوز یكری التی جلد ، بالغ اولسدرو .
واقعا جمله سی صرف كندی تصنیف دكلدر
امام مشارالیه حضرت تری بقراط وغالیبن
(لقمان) و پول دی ژینك كتابلرینی
كال رغبتله مطالعه ایلدیكندن آثارینك بر
طاقی دخی بولرك ترجمه لری كچی برشیدر .
مع هذا بو صورت شائنه نقیصه و برمز .
زیر ادبك اولور كه ذات عالیبری هم منصف

هم مؤلف هم ده بر اعلا مترجم ایدی .
 نتیجه کلام امام فخرالدین رازی
 یونانستاندن بغدادده انتقال ایدن فنون
 شتایی اکاله همتله بر درجه به قدردن مکمل
 اولدیغی حالده دها زیاده اکال و اتمام
 ایتلر یسون مؤخرأ اورو یا حکما سنک ید
 همتلرینه تسلیم ایتمش اولان افاضلک
 اعظمندن بولغسیله ملت معظمه اسلامییه
 بویله بر حکیم ذوقونو کندیسنه منسوب
 کوردیکندن طولابی نه قدر افتخار ایتسه
 لایق وسزادر . زیرا اورو یا ییله انستیتک
 بویله بر ادم یشدیرمش اولدیغندن طولابی
 افتخار ایدیور !
 (اخطار)

مشاهیر اسلامییه دن اک چوغنک تراجم
 احوالی بر چوق روایات مختلفه ایچنده غیب
 اولوب کیتکده اولدیغندن امام رازینک
 ترجمه حالتدن شو قدرینی دخی اک زیاده
 تدقیقاده بولنق دعواسنه دوشن محررلک
 کتابلرندن خلاصه ایلدک . بنابرین اشبو
 اجمالده اکسک و زیاده اولان خصوصاتدن
 مسئول اوله ما مقده حقلی بز .
 واقعا حکمای افرنج اک قدیم زمانلرده
 هندستاندن سوریه و مصره و اورادن
 یونانستانه و یونانستاندن عربستانه انتقال
 ایدن و هرا نقالنمده بر درجه به قدر اکال و اتمام
 فنونی برقات دها اکال و صحیحله درجه کاله
 ایصال ایتمش اولدقلرندن شمعی بزم ایچون
 فنون خصوصنده اورویانک کتب جدیده
 سنه مر اجعت لازم ایسه ده مشاهیر
 اسلامییه او نوونق دخی روا کوردیکندن

طغارجق جعفرده بونلرک اسامی عالییه سنی ده
 نشرت بجه اماملر دندر . بنابرین سائر
 افاضل اسلامییه نک دخی بوندن بویله ممکن
 مرتبه ترجمه حاللرینی دزج و اشعاردن
 کبرو طوریه جعفر .

رد اعتراض و ایضاح حقیقت

«مقدمه»

تاریخ عمومینک مقدمه سنی اولسون
 اوقومون اولانلره معلومدر که جمعیت
 مدینه نک عمری اوج زمانه تقسیم اولنه رق
 اولکیسنه «ازمنه متقدمه» و ایکنجیسنه
 «ازمنه متوسطه» و اوچنجیسنه «ازمنه
 متأخره» دیرز .

انجق هرملک وحتی هر جماعتک بیه
 مبدئندن حال حاضرینه کلنجبه به قدر
 سرگذشت احوالی دخی بواوج تقسیمه
 کیرمکه اولوب اورو یا قطعه سنک نصف
 غربی و تقسیم دیکرله نصف جنوبی
 قطعه سنده بولنان خلقک ازمنه ثلاثه سی
 نظر تدقیقندن یکجور بیه جک اولور ایسه
 کوریلور که بونلر عادتا ظهور حضرت
 مسیح علیه السلامدن برقاج عصر صکره به
 کلنجبه به دکین برطاق هیولائی عقابده
 طالوب اکثریسی حاشا قوه ربوبیتی دخی
 حاز بولنان و حکمدار عنوانی آلان جبارلک
 تحت قهرنده ازیلوب قالمش و ازمنه
 متوسطه لری ایچنده ایسه دیانت مسیحیه نک
 انقلابات و تحولاتله عادتا بنی بشرک حریت
 نوعیه و شخصیه و دینیه سنی غصبه مدار